

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи


Олена СЕРГІЄНКО

31.08.2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ
СТУПІНЬ:

Фаховий молодший бакалавр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ:

22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ:

223 Медсестринство
(код і назва спеціальності)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА
ПРОГРАМА:

Акушерська справа
(назва кваліфікації)

Робоча програма з навчальної дисципліни «Основи екології та профілактичної медицини»

складена для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності

223 Медсестринство

освітньо-професійна програма Акушерська справа

30.08.2023

Розробник:

КЛИМЕНКО Тамара

Робоча програма розглянута на засіданні циклової комісії

природничо-наукових дисциплін

Протокол від 31.08.2023 № 1

Голова циклової комісії  Тамара КЛИМЕНКО

Схвалено методичною радою

КЗ КОР «БЦ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»

Протокол від _____.2023 № ____

Голова методичної ради  Максим СЕРБІН



Пролонговано методичною радою:

на 20__/20____. Протокол від _____.2023 №

— (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

на 20__/20____. Протокол від _____.2023 №

— (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

на 20__/20____. Протокол від _____.2023 №

— (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма складається з наступних структурних підрозділів:

- 1) Опис навчальної дисципліни.
- 2) Пояснювальна записка (мета та завдання навчальної дисципліни).
- 3) Очікувані результати навчання.
- 4) Структура навчальної дисципліни.
- 5) Тематичні плани з навчальної дисципліни:
 - 5.1. Тематичний план з навчальної дисципліни.
 - 5.2. Тематичний план лекційних занять.
 - 5.3. Тематичний план практичних, лабораторних занять.
 - 5.4. Тематичний план самостійної роботи.
 - 5.5. Тематичний план консультативних занять.
 - 5.6. Перелік практичних навичок.
- 6) Зміст навчальної програми.
- 7) Перелік питань до складання диференційованого заліку.
- 8) Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти.
- 9) Список рекомендованої літератури: основна, допоміжна.
- 10) Інформаційні ресурси (Internet).
- 11) Методичне забезпечення.

1. Опис навчальної дисципліни

«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ»

Найменування показників	Освітньо-професійний ступінь. Галузь знань. Спеціальність.	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів –	Освітньо-професійний ступінь Фаховий молодший бакалавр	обов'язкова <hr/> (обов'язкова/вибіркова)	
	Галузь знань 22 Охорона здоров'я (шифр і назва)		
	Спеціальність 223 Медсестринство (шифр і назва)		
Модулів –	Освітньо-професійна програма Акушерська справа	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		1-й	-й
		-й	-й
		-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва) _____ _____ _____		Лекції:	
		14 год.	год.
		год.	год.
		Практичні:	
		32 год.	год.
		год.	год.
Загальна кількість - 90 годин		Семинарські:	
		год.	год.
Тижневих годин: аудиторних – самостійної роботи -		Лабораторні:	
		14 год.	год.
		год.	год.
	Самостійна робота:		
	30 год.	год.	
	год.	год.	
	Індивідуальні завдання:		
	год.		
	Вид контролю:		
	Диф. залік		

2. Пояснювальна записка

У центрі уваги сучасної гігієнічної науки й санітарної практики стоять такі актуальні питання, як складні екологічні проблеми, охорона навколишнього середовища та здоров'я населення від комплексного, поєданого та комбінованого впливу цілої сукупності несприятливих чинників природного та техногенного характеру, активна первинна та вторинна профілактика екологічно-зумовлених і екологічно залежних захворювань.

Профілактика — провідний напрям вітчизняної медицини і практичної охорони здоров'я. На сучасному етапі необхідність втілення профілактичних заходів, спрямованих на оптимізацію умов життя людей, запобігання захворювань, значно зросла. А це потребує формування гігієнічного світогляду в медичних працівників, гігієнічного мислення, екологічної компетентності, розуміння ролі чинників навколишнього середовища та соціальних умов у виникненні захворювань.

Одна з провідних навчальних дисциплін медичного закладу освіти «Основи екології та профілактичної медицини» призначена забезпечити фельдшера теоретичними знаннями основних положень гігієни, практичними навичками оцінювання чинників навколишнього середовища та профілактики їх негативного впливу на здоров'я людини, формувати екологічну компетентність.

Обов'язкова навчальна дисципліна «Основи екології та профілактичної медицини» є складовою циклу професійної підготовки фахових молодших бакалаврів, одна з базових для вивчення спеціальних дисциплін. Програму навчальної дисципліни укладено відповідно до Державних стандартів фахової передвищої освіти в Україні, освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра за всіма спеціальностями.

Мета навчальної дисципліни «Основи екології та профілактичної медицини» є: вивчення теоретичних основ гігієни, як науки, яка є базисом профілактичної складової професійного світогляду фахівця; формування у здобувачів освіти відповідальної екологічної компетентності, збереження та зміцнення здоров'я та першочерговість профілактичного напрямку діяльності у сфері охорони здоров'я; формування у майбутніх фахівців відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я пацієнтів, мотивації на здоровий спосіб життя; розвиток у здобувачів освіти наукового гігієнічного мислення, використання його для оцінки рівня здоров'я населення, надання рекомендацій з гігієнічних питань здоровій та хворій людині, використання гігієнічних знань для оптимізації умов праці та лікарняного середовища в закладах охорони здоров'я; проведення санітарно-просвітньої роботи, забезпечення оволодіння майбутнім фахівцем екологічними законами взаємодії людей з навколишнім середовищем, засвоєння закономірностей впливу природних і антропогенних факторів на організм людини, формування умінь, спрямованих на адекватне використання заходів щодо запобігання забруднення навколишнього

середовища та виникнення і поширення екологічно-зумовлених і екологічно залежних захворювань.

Предметом вивчення «Основ екології та профілактичної медицини» є чинники навколишнього середовища, які мають практичне значення з точки зору впливу на здоров'я та екологічної безпеки, оцінювання чинників навколишнього середовища та профілактики їх негативного впливу на здоров'я людини, закономірності і методи оптимізації взаємодії суспільства з навколишнім середовищем.

3. Очікувані результати навчання

Відповідно до наказу № 1202 від 09.11.2021 «Про затвердження стандарту фахової перед вищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», в результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи екології та профілактичної медицини» здобувач фахової передвищої освіти повинен володіти такими предметними компетентностями:

Інтегральна компетентність:	Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності:	ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності:	СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

PH 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

PH 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

Оволодівши зазначеними вище компетентностями, **здобувач фахової передвищої освіти повинен знати:**

- елементи санітарного законодавства України, на базі яких здійснюється професійна діяльність медичної сестри, акушерки,
- вплив чинників навколишнього середовища на здоров'я людини, на перебіг вагітності, на розвиток плода,
- основні напрями профілактики захворювань, пов'язаних із негативним впливом чинників навколишнього середовища на здоров'я людини,
- гігієнічні вимоги до якості питної води та організація забезпечення населення доброякісною питною водою,
- вплив житлових умов на здоров'я людини та гігієнічні вимоги до житла,
- значення харчування для здоров'я людини. вплив на здоров'я кількісних і якісних характеристик харчового раціону,
- гігієнічні вимоги до організації харчування окремих груп населення (вагітних, породіль, дітей),
- вплив праці та умов виробничого середовища на здоров'я людини, на перебіг вагітності,
- заходи профілактики захворювань, пов'язаних із професійною діяльністю,
- гігієну праці медичних працівників,
- санітарно-гігієнічні вимоги до влаштування та утримання закладів охорони здоров'я,
- основи особистої гігієни,
- організацію санітарно-гігієнічного режиму в закладів охорони здоров'я;

повинен уміти:

- визначати та оцінювати температурний режим, вологість повітря, рух повітря в приміщенні,
- визначати та оцінювати атмосферний тиск,
- планувати заходи щодо профілактики захворювань, пов'язаних із впливом на організм шкідливих чинників мікроклімату,
- визначати та оцінювати показники природного освітлення в приміщенні,
- визначати та оцінювати штучне освітлення житлових і громадських приміщень,
- володіти методикою гігієнічного оцінювання житлових умов за результатами санітарного обстеження,
- планувати гігієнічні заходи щодо поліпшення стану освітленості житлових і громадських приміщень,
- відбирати проби питної води з централізованих та децентралізованих джерел водопостачання для дослідження,
- проводити органолептичне дослідження питної води,
- оцінювати якості питної води за органолептичними, хімічними та бактеріологічними показниками, обґрунтовувати гігієнічні висновки щодо якості питної води,
- описувати види водопостачання конкретних населених місць — централізованих і децентралізованих систем,
- оцінювати методи поліпшення якості води,
- відбирати проби ґрунту з досліджуваної ділянки,

- проводити гігієнічне оцінювання ґрунту за даними санітарного обстеження ділянки та результатами лабораторного аналізу проб,
- планувати профілактичні заходи щодо санітарної охорони ґрунту з метою профілактики захворювань,
- розробляти заходи щодо збирання, видалення та знешкодження відходів з закладів охорони здоров'я,
- оцінювати адекватність харчування за меню-розкладкою,
- • проводити орієнтовне експрес-оцінювання якостей хліба, молока, м'яса, визначати придатність харчових продуктів до споживання,
- трактувати принцип харчування пацієнтів у стаціонарах, оздоровчих закладах,
- відбирати проби продуктів для направлення на лабораторні дослідження (при розслідуванні випадків харчових отруєнь та інших невідкладних випадках),
- оцінювати дотримання гігієнічних вимог до організації роботи харчоблоку закладу: обладнання, інвентарю, посуду, термінів проведення профілактичних обстежень, правил особистої гігієни та гігієни праці персоналу харчоблоку,
- оцінювати дотримання гігієнічних вимог до якості харчування в закладах охорони здоров'я,
- оцінювати утримання приміщень харчоблоку, постачання, зберігання, кулінарного оброблення харчових продуктів і готової їжі,
- розробляти заходи щодо профілактики харчових отруєнь,
- визначати рівень захворюваності робітників певної ділянки, цеху, підприємства,
- графічно зображувати результати аналізу захворюваності та оцінювати їх,
- аналізувати дані про виробничий травматизм,
- розробляти заходи щодо профілактики професійної захворюваності та виробничого травматизму,
- визначати та оцінювати індивідуальний фізичний розвиток за методом шкал регресії,
- надавати гігієнічні рекомендації щодо режиму навчання та відпочинку школярів, їх оздоровлення впродовж року,
- надавати гігієнічні рекомендації щодо обладнання приміщень і предметів дитячого вжитку,
- проводити лекції, бесіди та інші заходи гігієнічного навчання і виховання,
- трактувати гігієнічні вимоги до земельних ділянок для розміщення закладів охорони здоров'я, їх забудови, до планування, обладнання і режиму експлуатації окремих відділень, палатних секцій і палат, спеціалізованих приміщень,
- оцінювати умови роботи медичного персоналу: освітлення, опалення, вентиляції,
- оцінювати санітарно-гігієнічний режим закладів охорони здоров'я, інтерпретувати значення оптимального гігієнічного режиму для підвищення ефективності лікування пацієнтів, створення оптимальних умов праці персоналу,
- оцінювати санітарно-гігієнічні умови житлових приміщень, класів, палат, тощо,
- володіти методикою здійснення бактеріологічного контролю за забрудненням повітря,
- сприймати необхідність дотримання вимог гігієни праці, гігієни дітей та підлітків, особистої гігієни,
- розв'язувати ситуаційні вправи за темами,
- готуватися проводити санітарно-освітню роботу з пацієнтами та їх родичами з використанням різних методів і форм.

4. Структура навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ»

Семестри	Усього годин/ Усього ЄКТС	Розподіл навчального часу за видами занять				Семестровий контроль (залік, екзамен)	По завершенню вивчення навчальної дисципліни (вид практики) виробнича, переддипломна, к-сть годин	
		Лекції	Практичні, лабораторні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота		Вид практики	К-сть годин
I								
II	90	14	46		30	Диф.залік		
III								
IV								
V								
VI								
Усього:	90	14	46		30	Диф.залік		

5.1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
з навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на II семестр

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні, лабораторні заняття	Самостійна робота
1	Вступ.	5	1	2	2
2	Гігієна праці.	8	1	4	3
3	Гігієна повітря.	11	2	6	3
4	Гігієна води та водопостачання населених місць.	9	2	4	3
5	Гігієна житла.	10	2	6	2
6	Гігієна ґрунту.	8	1	4	3
7	Гігієна харчування. Аліментарні захворювання. Гігієна громадського харчування.	14	3	6	5
8	Гігієна дітей і підлітків.	8	1	4	3
9	Гігієна закладів охорони здоров'я.	10	1	6	3
0	Здоровий спосіб життя. Особиста гігієна.	5	-	2	3
11	Диференційований залік.	2	-	2	-
	Усього:	90	14	46	30

5.2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
з навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на II семестр

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Вступ.	1
2.	Гігієна праці.	1
3.	Гігієна повітря.	2
4.	Гігієна води та водопостачання населених місць.	2
5.	Гігієна житла.	2
6.	Гігієна ґрунту.	1
7.	Гігієна харчування.	1
8.	Аліментарні захворювання. Гігієна громадського харчування.	2
9.	Гігієна дітей і підлітків.	1
10.	Гігієна закладів охорони здоров'я.	1
	Усього:	14

**5.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на II семестр**

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Гігієнічне оцінювання впливу несприятливих чинників навколишнього середовища на здоров'я населення.	2
2.	Гігієна праці. Виробничий мікроклімат.	2
4.	Гігієнічне оцінювання повітряного середовища. Гігієнічне значення хімічного складу повітря.	2
5.	Гігієнічне оцінювання повітряного середовища. Гігієнічне значення фізичних властивостей атмосферного повітря.	2
8.	Гігієнічна характеристика джерел водопостачання. Системи водопостачання.	2
9.	Визначення та гігієнічне оцінювання природного та штучного освітлення.	2
10.	Гігієнічне оцінювання житлових умов за результатами санітарного обстеження.	2
13.	Гігієнічне оцінювання санітарного стану ґрунту за результатами санітарного обстеження.	2
14.	Гігієна харчування.	2
15.	Гігієнічне оцінювання добового раціону харчування та збалансованості в ньому харчових речовин.	2
17.	Гігієнічне оцінювання режиму дня та санітарно-гігієнічних умов у шкільних приміщеннях.	2
18.	Профілактична медицина в галузі охорони здоров'я дітей і підлітків.	2
19.	Гігієна закладів охорони здоров'я.	2
21.	Оцінювання санітарно-гігієнічного режиму лікувального відділення за результатами санітарного обстеження, інструментальних і лабораторних досліджень.	2
22.	Здоровий спосіб життя. Особиста гігієна.	2
23.	Диференційований залік.	2
Усього:		32

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Основи екології та профілактичної медицини»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на II семестр**

№ з/п	Тема	Кількість годин
3.	Професійні шкідливості, зумовлені особливостями трудового процесу та їх профілактика.	2
6.	Вимірювання температури, відносної вологості, швидкості руху, атмосферного тиску повітря.	2
7.	Гігієна води й водопостачання населених місць.	2
11.	Гігієнічне оцінювання житлових умов.	2

12.	Гігієнічне оцінювання санітарного стану ґрунту за даними лабораторного аналізу проб.	2
16.	Організація харчування вагітних і породіль в пологовому будинку.	2
20.	Санітарно-гігієнічний режим в закладах охорони здоров'я.	2
	Усього:	14

5.4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

**з навчальної дисципліни «Основи екології та профілактичної медицини»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на II семестр**

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	<p>Вступ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Закони гігієни як основа вчення про єдність і взаємодію організму та довкілля. • Зв'язок гігієни з іншими науками. • Методи і засоби санітарно-освітньої роботи. • Основні етапи в історії розвитку гігієни. Внесок українських учених у розвиток гігієнічної науки і санітарної практики. • Значення знань гігієни для формування професійного мислення медичного працівника. 	2
2.	<p>Гігієна праці.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предмет, завдання гігієни праці. • Особливості виробничого мікроклімату та його вплив на організм людини. • Виробничі інтоксикації та їх профілактика. • Основні заходи запобігання виробничого травматизму. • Гігієнічні вимоги до виробничої вентиляції та освітлення. • Гігієна та охорона праці жінок і підлітків. • Особливості гігієни праці в сільськогосподарському виробництві. Гігієна праці з отрутохімікатами. 	3
3.	<p>Гігієна повітря.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначення понять: погода, клімат, мікроклімат, акліматизація. • Вплив погоди на організм людини. • Вплив клімату на організм людини. • Універсальні домішки-забруднювачі атмосферного повітря: газоподібні (двоокис сірки, окис вуглецю, сірководень, окисли азоту) та механічні аеродисперсні системи (пил) органічного та неорганічного походження. Вплив атмосферних забруднень на навколишнє середовище, здоров'я та умови життя населення. 	3
4.	<p>Гігієна води та водопостачання населених місць.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Централізоване водопостачання: схеми водогонів із підземних джерел та з відкритих водойм. • Особливості децентралізованого водопостачання. Гігієнічні вимоги до влаштування та утримання шахтного і трубчастого колодязів, каптажу джерел. • Організація водопостачання окремих груп приміщень (сільської школи, лікарні, бази відпочинку). 	3

	<ul style="list-style-type: none"> • Зони санітарної охорони джерел водопостачання. 	
5.	Гігієна житла. <ul style="list-style-type: none"> • Гігієнічні принципи розподілу території і забудови населеного пункту. • Еколого-гігієнічне значення зелених насаджень. • Джерела та показники забруднення повітряного середовища житла. • Гігієнічні вимоги щодо планування гуртожитків. 	2
6.	Гігієна ґрунту. <ul style="list-style-type: none"> • Роль ґрунту в поширенні інфекційних захворювань і гельмінтів серед населення. • Вплив хімічного складу ґрунту на здоров'я населення. Геохімічні ендемії. • Забруднення і самоочищення ґрунту. • Санітарні умови зберігання, транспортування та використання пестицидів. 	3
7.	Гігієна харчування. <ul style="list-style-type: none"> • Функції їжі. • Особливості харчування вагітних та породіль. • Роль вітамінів у харчуванні. потреба в них різних груп населення. • Роль мінеральних речовин у харчуванні. • Гігієнічна характеристика окремих харчових продуктів (борошна, хліба, овочів, фруктів). 	3
8.	Аліментарні захворювання. Гігієна громадського харчування. <ul style="list-style-type: none"> • Організація харчування хворих. • Терміни зберігання продуктів, що швидко псуються. • Медичні огляди й особиста гігієна працівників харчових об'єктів. 	2
9.	Гігієна дітей і підлітків. <ul style="list-style-type: none"> • Предмет і завдання гігієни дітей та підлітків. • Гігієна фізичного виховання дітей та підлітків. • Гігієна трудового та політехнічного виховання дітей та підлітків. • Санітарно-гігієнічні вимоги до планування, утримання й обладнання дитячих дошкільних закладів. Гігієнічні норми освітленості основних приміщень, температури повітря, мікроклімату. • Гігієнічні вимоги до дитячих меблів. • Режим дня дитячого дошкільного закладу. 	3
10.	Гігієна закладів охорони здоров'я. <ul style="list-style-type: none"> • Основні типи закладів охорони здоров'я. • Особливості планування інфекційних відділень. • Особливості планування радіологічних відділень. • Особливості планування операційного блоку. • Внутрішнє планування пологового будинку, амбулаторно-поліклінічних установ, ФАПів. • Особливості збирання, видалення і знешкодження нечистот у закладах охорони здоров'я: інфекційних, хірургічних відділеннях, пологових будинках. 	3

11.	Здоровий спосіб життя. Особиста гігієна. <ul style="list-style-type: none"> • Організація пропаганди здорового способу життя. • Гігієнічні основи здорового способу життя. Особиста гігієна — основа здорового способу життя. • Складові особистої гігієни. • Гігієна тіла, догляд за шкірою і волоссям. Засоби догляду. • Гігієнічний догляд за порожниною рота. • Фізична культура та загартування. • Шкідливі звички та профілактика їх. • Фізіологічні основи відпочинку. • Гігієна одягу та взуття. 	3
	Усього:	30

**5.5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
КОНСУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Основи екології та профілактичної медицини»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на II семестр**

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Гігієна праці.	2
	Усього:	2

**5.6. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
з навчальної дисципліни
«Основи екології та профілактичної медицини»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на II семестр**

1. Визначення та оцінювання температурного режиму, вологості повітря, руху повітря в приміщенні.
2. Визначення та оцінювання атмосферного тиску.
3. Планування заходів щодо профілактики захворювань, пов'язаних із впливом на організм шкідливих чинників мікроклімату.
4. Визначення та оцінювання показників природного освітлення в приміщенні (СК, КПО).
5. Визначення та оцінювання штучного освітлення житлових і громадських приміщень.
6. Оволодіння методикою гігієнічного оцінювання житлових умов за результатами санітарного обстеження.
7. Проведення гігієнічних заходів щодо поліпшення стану освітленості житлових і громадських приміщень.
8. Відбір проби питної води з централізованих та децентралізованих джерел водопостачання для дослідження.
9. Проведення органолептичного дослідження питної води.
10. Оцінювання якості питної води за органолептичними, хімічними та бактеріологічними показниками. обґрунтування гігієнічних висновків щодо якості питної води.
11. Описування видів водопостачання конкретних населених місць — централізованих і децентралізованих систем.
12. Оцінювання методів поліпшення якості води.
13. Відбір проби ґрунту з досліджуваної ділянки.
14. Проведення гігієнічне оцінювання ґрунту за даними санітарного обстеження ділянки та результатами лабораторного аналізу проб.

15. Планування профілактичних заходів щодо санітарної охорони ґрунту з метою профілактики захворювань.
16. Розроблення заходів щодо збирання, видалення та знешкодження відходів з закладів охорони здоров'я.
17. Оцінювання адекватності харчування за меню-розкладкою.
18. Орієнтовне експрес-оцінювання якостей хліба, молока, м'яса, визначення придатності харчових продуктів до споживання.
19. Трагування принципів харчування пацієнтів у стаціонарах, оздоровчих закладах.
20. Відбір проб продуктів для направлення на лабораторні дослідження (при розслідуванні випадків харчових отруєнь та інших невідкладних випадках).
21. Оцінювання дотримання гігієнічних вимог до організації роботи харчоблоку закладу: обладнання, інвентарю, посуду, термінів проведення профілактичних обстежень, правил особистої гігієни та гігієни праці персоналу харчоблоку.
22. Оцінювання дотримання гігієнічних вимог до якості харчування в закладах охорони здоров'я.
23. Оцінювання утримання приміщень харчоблоку, постачання, зберігання, кулінарного оброблення харчових продуктів і готової їжі.
24. Розроблення заходів щодо профілактики харчових отруєнь.
25. Визначення рівня захворюваності робітників певної дільниці, цеху, підприємства тощо.
26. Графічне зображення результатів аналізу захворюваності та оцінювання їх
27. Аналіз даних про виробничий травматизм.
28. Розроблення заходів щодо профілактики професійної захворюваності та виробничого травматизму.
29. Організування і здійснення санітарно-освітньої роботи з працівниками різних галузей народного господарства з використанням сучасних методів і форм.
30. Визначення та оцінювання індивідуального фізичного розвитку за методом шкал регресії.
31. Надання гігієнічних рекомендацій щодо режиму навчання та відпочинку школярів, їх оздоровлення впродовж року.
32. Надання гігієнічних рекомендацій щодо обладнання приміщень і предметів дитячого вжитку.
33. Проведення лекцій, бесід та інших заходів гігієнічного навчання і виховання.
34. Трагування гігієнічних вимог до земельних ділянок для розміщення закладів охорони здоров'я, їх забудови, до планування, обладнання і режиму експлуатації окремих відділень, палатних секцій і палат, спеціалізованих приміщень.
35. Оцінювання умов роботи медичного персоналу: освітлення, опалення, вентиляції тощо.
36. Трагування основних принципів санітарно-гігієнічного режиму в закладах охорони здоров'я.
37. Оцінювання санітарно-гігієнічного режиму закладів охорони здоров'я, інтерпретація значення оптимального гігієнічного режиму для підвищення ефективності лікування пацієнтів, створення оптимальних умов праці персоналу.
38. Оцінювання санітарно-гігієнічних умов житлових приміщень, класів, палат, тощо.
39. Оволодіння методикою здійснення бактеріологічного контролю за забрудненням повітря.
40. Сприймання необхідності дотримання вимог гігієни праці, гігієни дітей та підлітків, особистої гігієни.
41. Розв'язання ситуаційних вправ за темами.
42. Проведення санітарно-освітньої роботи з пацієнтами та їх родичами з використанням різних методів і форм.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. 1. Вступ

ЛЕКЦІЯ

Визначення поняття екології, як науки. Поняття про екологічні фактори. Основи профілактичної медицини як науки. Об'єкт вивчення основ профілактичної медицини — здоров'я людини та навколишнє середовище, їх взаємодія. Гігієна як наука. Поняття про гігієнічний норматив. Поняття про санітарію.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: екологія, екологічні фактори, гігієна, санітарія,
- визначення і завдання екології та профілактичної медицини як науки,
- закони гігієни,

- основні етапи в історії розвитку гігієни,
- внесок українських учених у розвиток гігієнічної науки і санітарної практики,
- поняття про гігієнічний норматив.

САМОСТІЙНА РОБОТА

- Закони гігієни як основа вчення про єдність і взаємодію організму та довкілля.
- Зв'язок гігієни з іншими науками.
- Методи і засоби санітарно-освітньої роботи.
- Основні етапи в історії розвитку гігієни. Внесок українських учених у розвиток гігієнічної науки і санітарної практики.
- Значення знань гігієни для формування професійного мислення медичного працівника.

Тема 1. Гігієнічне оцінювання впливу несприятливих чинників навколишнього середовища на здоров'я населення

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- характеризувати методи гігієнічних досліджень,
- вирішувати ситуаційні задачі,
- будувати графіки залежності захворюваності населення від ступеня забрудненості навколишнього середовища (атмосферного повітря, питної води).

Тема 1. 2. Гігієна праці

ЛЕКЦІЯ

Основи фізіології праці. Працездатність, види, динамічні зрушення рівня працездатності впродовж робочого дня. Втома та перевтома, заходи профілактики. Професійні шкідливості, їх класифікація. Професійні захворювання, їх характеристика. Виробничий шум та вібрація, заходи профілактики шкідливого впливу. Виробничий пил, заходи профілактики шкідливого впливу. Організація і методи захисту від впливу несприятливих чинників у промисловому й сільськогосподарському виробництві.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- основи фізіології праці,
- професійні шкідливості,
- професійні захворювання,
- особливості виробничого мікроклімату,
- вплив праці та умов виробничого середовища на здоров'я людини,
- заходи профілактики захворювань, пов'язаних із професійною діяльністю.

САМОСТІЙНА РОБОТА

- Предмет, завдання гігієни праці.
- Особливості виробничого мікроклімату та його вплив на організм людини.
- Виробничі інтоксикації та їх профілактика.
- Основні заходи запобігання виробничого травматизму.
- Гігієнічні вимоги до виробничої вентиляції та освітлення.
- Гігієна та охорона праці жінок і підлітків.
- Особливості гігієни праці в сільськогосподарському виробництві. Гігієна праці з отрутохімікатами.

Тема 2. Гігієна праці. Виробничий мікроклімат

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- аналізувати методи гігієнічної оцінки виробничого мікроклімату,
- визначати рівень захворюваності робітників промислового підприємства,
- аналізувати дані про виробничий травматизм,
- графічно зображувати результати аналізу захворюваності.

Тема 3. Професійні шкідливості. зумовлені особливостями трудового процесу та їх профілактика

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- розв'язувати ситуаційні задачі,
- розробляти заходи профілактики професійної захворюваності (шумової хвороби, вібраційної хвороби, пневмоконіозів),
- розробляти заходи профілактики виробничого травматизму.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні сприймати:

- необхідність дотримання вимог гігієни праці.

Тема 2. Гігієна повітря

ЛЕКЦІЯ

Повітряне середовище: його склад та гігієнічне значення. Гігієнічна характеристика фізичних властивостей атмосферного повітря — температури, вологості, руху (швидкості та напрямку), атмосферного тиску. Гігієнічне значення сонячної радіації. Геліометеотропні реакції та їх профілактика.

Гігієнічне значення хімічного складу повітря. Джерела забруднення атмосферного повітря. Санітарна охорона повітряного середовища.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- гігієнічну характеристику фізичних властивостей атмосферного повітря,
- гігієнічне значення хімічного складу повітря,
- вплив чинників навколишнього середовища на здоров'я людини,
- основні напрями профілактики захворювань, пов'язаних із негативним впливом чинників навколишнього середовища на здоров'я людини,
- заходи щодо санітарної охорони атмосферного повітря.

САМОСТІЙНА РОБОТА

- Визначення понять: погода, клімат, мікроклімат, акліматизація.
- Вплив погоди на організм людини.
- Вплив клімату на організм людини.
- Універсальні домішки-забруднювачі атмосферного повітря: газоподібні (двоокис сірки, окис вуглецю, сірководень, окисли азоту) та механічні аеродисперсні системи (пил) органічного та неорганічного походження. Вплив атмосферних забруднень на навколишнє середовище, здоров'я та умови життя населення.

Тема 4. Гігієнічне оцінювання повітряного середовища. Гігієнічне значення хімічного складу повітря

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні володіти:

- методикою гігієнічного оцінювання повітряного середовища та його параметрів.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- розв'язувати ситуаційні задачі, робити висновки щодо впливу чинників навколишнього середовища на здоров'я людини,
- надавати рекомендації щодо зменшення негативного впливу чинників навколишнього середовища на здоров'я людини.

Тема 5. Гігієнічне оцінювання повітряного середовища. Гігієнічне значення фізичних властивостей атмосферного повітря

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- визначати і давати гігієнічну оцінку температури, вологості, швидкості руху повітря, атмосферного тиску, тощо,
- розв'язувати ситуаційні задачі,

- планувати заходи щодо профілактики захворювань, пов'язаних із впливом на організм шкідливих чинників мікроклімату.

Тема 6. Визначення температури, відносної вологості, швидкості руху, атмосферного тиску повітря. Гігієнічне оцінювання результатів досліджень

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- працювати з приладами: термометрами, станційним та аспіраційним психрометрами, крилоподібним та чашоподібним анемометрами, тощо,
- вимірювати температуру, вологість, швидкість руху, атмосферний тиск повітря,
- давати гігієнічну оцінку температури, вологості, швидкості руху, атмосферного тиску повітря.

Тема 3. Гігієна води та водопостачання населених місць

ЛЕКЦІЯ

Значення води (фізіологічне, гігієнічне, епідеміологічне, господарське та ін.). Гігієнічні вимоги до якості питної води. Зв'язок хімічного складу води з виникненням ендемічних хвороб (флюорозу, карієсу, водно-нітратної метгемоглобінемії).

Джерела питної води та їх характеристика (атмосферні, підземні, поверхневі води). Організація водопостачання населених місць (централізована, децентралізована системи).

Методи поліпшення якості питної води. Знезаражування води хлоруванням, ультрафіолетовим промінням, ультразвуком, термічними методами. Значення централізованого водопостачання в забезпеченні оптимальних санітарних умов життя та профілактики захворювання населення.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- значення води,
- гігієнічні вимоги до якості питної води,
- зв'язок хімічного складу води з виникненням ендемічних хвороб,
- джерела питної води та їх характеристику,
- системи водопостачання,
- особливості децентралізованого водопостачання,
- методи поліпшення якості питної води,
- методи знезаражування води,
- заходи щодо санітарної охорони поверхневих і підземних вод.

САМОСТІЙНА РОБОТА

- Централізоване водопостачання: схеми водогонів із підземних джерел та з відкритих водойм.
- Особливості децентралізованого водопостачання. Гігієнічні вимоги до влаштування та утримання шахтного і трубчастого колодязів, каптажу джерел.
- Організація водопостачання окремих груп приміщень (сільської школи, лікарні, бази відпочинку).
- Зони санітарної охорони джерел водопостачання.

Тема 7 Гігієна води та водопостачання населених місць

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- відбираги проби води для лабораторних досліджень,
- визначати органолептичні показники питної води,
- знезаражувати воду в польових умовах шляхом хлорування,
- розв'язувати ситуаційні задачі,
- обґрунтовувати гігієнічні висновки щодо якості питної води.

Тема 8. Гігієнічна характеристика джерел водопостачання. Системи водопостачання

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- розв'язувати ситуаційні задачі, обґрунтувати гігієнічні висновки щодо якості питної води та умов використання джерел водопостачання,
- визначати органолептичні властивості води,
- проводити санітарне обстеження криниці,
- здійснювати дезінфекцію колодязів та води в них.

Тема 4. Гігієна житла

ЛЕКЦІЯ

Гігієнічні вимоги до житла. Гігієнічне значення сонячної радіації. Інсоляційний режим. Природне освітлення приміщень, методи гігієнічного оцінювання, гігієнічні норми освітленості. Штучне освітлення приміщень: види, джерела, освітлювальна арматура, методи гігієнічного оцінювання, гігієнічні норми освітленості. Мікроклімат житлових приміщень. Гігієнічне значення вентиляції. Природна і штучна вентиляція житлових приміщень. Кондиціонування повітря. Опалення житлових приміщень: централізоване, децентралізоване.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- гігієнічні вимоги до житла,
- природне освітлення приміщень, гігієнічні норми освітленості,
- штучне освітлення приміщень, гігієнічні норми освітленості,
- мікроклімат житлових приміщень,
- порівняльну характеристику видів опалення житлових приміщень,
- порівняльну характеристику природної та штучної вентиляції житлових приміщень,
- гігієнічні вимоги щодо планування гуртожитків.

САМОСТІЙНА РОБОТА

- Гігієнічні принципи розподілу території і забудови населеного пункту.
- Еколого-гігієнічне значення зелених насаджень.
- Джерела та показники забруднення повітряного середовища житла.
- Гігієнічні вимоги щодо планування гуртожитків.

Тема 9. Визначення та гігієнічне оцінювання природного та штучного освітлення **ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ**

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- розв'язувати ситуаційні задачі за темою,
- визначати показники природного освітлення: світлового коефіцієнта (СК). коефіцієнта природної освітленості (КПО),
- визначати штучну освітленість методом «Ват»,
- давати гігієнічну оцінку природного освітлення,
- давати гігієнічну оцінку штучного освітлення,
- розробляти гігієнічні заходи щодо поліпшення стану освітленості житлових і громадських приміщень.

Тема 10. Гігієнічне оцінювання житлових умов за результатами санітарного обстеження

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- розв'язувати ситуаційні задачі за темою,
- оцінювати нормативні значення площі на 1 людину,
- визначати показники природного освітлення,
- визначати штучну освітленість методом «Ват»,
- давати гігієнічну оцінку природного освітлення,
- давати гігієнічну оцінку штучного освітлення,
- оцінювати мікроклімат приміщень,
- оцінювати вентиляцію приміщень,
- давати рекомендації щодо покращення житлових умов.

Тема 11. Гігієнічне оцінювання житлових умов

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- давати рекомендації щодо покращення житлових умов.
- проводити санітарне обстеження та опис житлового приміщення за картосхемою,
- визначати показники природного освітлення,
- оцінювати нормативні значення площі на 1 людину,
- визначати штучну освітленість методом «Ват»,
- давати гігієнічну оцінку природного освітлення,
- давати гігієнічну оцінку штучного освітлення,
- оцінювати мікроклімат приміщень,
- оцінювати вентиляцію приміщень,
- проводити гігієнічне оцінювання житлових умов,

Тема 5. 1. Гігієна ґрунту та очищення населених місць

ЛЕКЦІЯ

Гігієнічне значення ґрунту. Будова ґрунту. Утворення рідких і твердих відходів у населених місцях, їх склад, норми накопичення, епідеміологічне та гігієнічне значення.

Організація санітарного очищення населених місць. Вивіз та сплавна системи очищення. Гігієнічні вимоги до збирання, транспортування та знешкодження твердих відходів і рідких нечистот у містах і сільській місцевості.

Санітарна охорона ґрунту: обмеження викидів шкідливих речовин промисловими підприємствами, перехід виробництва на безвідходні технології, поліпшення процесів збирання та утилізації відходів, регламентація забруднення ґрунту хімічними речовинами, підвищення санітарної культури населення. Оцінювання санітарного стану ґрунту.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- гігієнічне значення ґрунту,
- види ґрунту,
- утворення рідких і твердих відходів у населених місцях, їх склад, норми накопичення, епідеміологічне та гігієнічне значення,
- організацію санітарного очищення населених місць,
- санітарно-гігієнічні вимоги до збирання, видалення, знешкодження твердих відходів та рідких нечистот,
- заходи щодо санітарної охорони ґрунту.

САМОСТІЙНА РОБОТА

- Роль ґрунту в поширенні інфекційних захворювань і гельмінтів серед населення.
- Вплив хімічного складу ґрунту на здоров'я населення. Геохімічні ендемії.
- Забруднення і самоочищення ґрунту.
- Санітарні умови зберігання, транспортування та використання пестицидів.

Тема 12. Гігієнічне оцінювання санітарного стану ґрунту за даними лабораторного аналізу проб

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- відбирати проби ґрунту для фізики-хімічного дослідження,
- відбирати проби ґрунту для бактеріологічного дослідження,
- відбирати проби ґрунту для гельмінтологічного дослідження,
- працювати з набором сит для визначення величини зерен ґрунту,
- готувати водну витяжку з ґрунту,
- визначати амонійний азот ґрунту.

Тема 13. Гігієнічне оцінювання санітарного стану ґрунту за результатами санітарного обстеження

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- оцінювати санітарний стан ґрунту,
- планувати профілактичні заходи щодо санітарної охорони ґрунту.

Тема 5. 2. Гігієна харчування

ЛЕКЦІЯ

Раціональне харчування, його принципи і значення для здоров'я людини. Вимоги до режиму харчування. Значення основних компонентів харчових продуктів у раціоні людини, добова потреба в них різних груп населення. Роль вітамінів у харчуванні. потреба в них різних груп населення. Роль мінеральних речовин у харчуванні. Гігієнічна характеристика окремих харчових продуктів (м'яса, риби, молока, молочнокислих продуктів).

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- принципи і значення для здоров'я людини раціонального харчування,
- вимоги до режиму харчування,
- значення основних компонентів харчових продуктів у раціоні людини, добова потреба в них різних груп населення,
- роль вітамінів у харчуванні. потреба в них різних груп населення,
- роль мінеральних речовин у харчуванні,
- гігієнічну характеристику окремих харчових продуктів (м'яса, риби, молока, молочнокислих продуктів).

Тема 6. Аліментарні захворювання. Гігієна громадського харчування

ЛЕКЦІЯ

Аліментарні захворювання. Інфекційні хвороби, гельмінтози, які передаються через їжу. Харчові отруєння, класифікація їх, причини, профілактика. Гігієна громадського харчування.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- аліментарні захворювання, їх, причини, профілактику,
- гігієну громадського харчування,
- терміни зберігання продуктів, що швидко псуються.

САМОСТІЙНА РОБОТА

- Функції їжі.
- Особливості харчування вагітних, породіль.
- Роль вітамінів у харчуванні. потреба в них різних груп населення.
- Роль мінеральних речовин у харчуванні.
- Гігієнічна характеристика окремих харчових продуктів (борошна, хліба, овочів, фруктів).
- Організація харчування вагітних та породіль.
- Терміни зберігання продуктів, що швидко псуються.
- Медичні огляди й особиста гігієна працівників харчових об'єктів.

Тема 14. Гігієна харчування

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- проводити санітарну експертизу харчових продуктів,
- оцінювати якість досліджуваного харчового продукту (орієнтовне експрес - оцінювання хліба, молока, м'яса),
- надавати рекомендації з адекватності харчування та його корекції з урахуванням фізіологічних норм харчування.

Тема 15. Гігієнічне оцінювання добового раціону харчування та збалансованості в ньому харчових речовин

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- розв'язувати ситуаційні задачі за темою заняття,

- розраховувати енергетичну цінність харчового раціону,
- оцінювати добовий раціон харчування та збалансованість в ньому харчових речовин для вагітних, породіль.

Тема 16. Організація харчування в закладах охорони здоров'я ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- оцінювати дотримання гігієнічних вимог до організації роботи харчоблоку (обладнання, інвентар, посуд, гігієна праці персоналу),
- оцінювати дотримання гігієнічних вимог до якості харчування в закладах охорони здоров'я (зберігання харчових продуктів, кулінарне оброблення продуктів),
- відбирати проби продуктів для направлення на лабораторні дослідження (при розслідуванні випадків харчових отруєнь та інших невідкладних випадках),
- планувати заходи профілактики харчових отруєнь.

Тема 7. 1. Гігієна дітей та підлітків ЛЕКЦІЯ

Санітарно-гігієнічні вимоги до планування загальноосвітніх шкіл, до обладнання, санітарного утримання класних приміщень, спортивного залу, шкільних лабораторій і майстерень. Нормативи їх площі, освітленості, мікроклімату. Гігієнічні вимоги до шкільних меблів. Гігієнічні основи режиму дня школяра та гігієна навчальної і позанавчальної діяльності. Гігієнічні вимоги до використання комп'ютерної техніки в освітньому процесі.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- санітарно-гігієнічні вимоги до планування загальноосвітніх шкіл, до обладнання, санітарного утримання класних приміщень, спортивного залу, шкільних лабораторій і майстерень; нормативи їх площі, освітленості, мікроклімату,
- гігієнічні вимоги до шкільних меблів,
- гігієнічні основи режиму дня школяра та гігієна навчальної і позанавчальної діяльності,
- гігієнічні вимоги до використання комп'ютерної техніки в освітньому процесі.

САМОСТІЙНА РОБОТА

- Предмет і завдання гігієни дітей та підлітків.
- Гігієна фізичного виховання дітей та підлітків.
- Гігієна трудового та політехнічного виховання дітей та підлітків.
- Санітарно-гігієнічні вимоги до планування, утримання й обладнання дитячих дошкільних закладів. Гігієнічні норми освітленості основних приміщень, температури повітря, мікроклімату. Гігієнічні вимоги до дитячих меблів.
- Режим дня дитячого дошкільного закладу.

Тема 17. Гігієнічне оцінювання режиму дня та санітарно-гігієнічних умов у шкільних приміщеннях

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- розв'язувати ситуаційні задачі,
- надавати гігієнічну оцінку режиму навчання школярів,
- розробляти рекомендації щодо його поліпшення,
- оцінювати санітарно - гігієнічні умови в шкільних приміщеннях ,
- планувати і реалізувати заходи щодо їх поліпшення,
- надавати гігієнічні рекомендації щодо режиму дня дітей та підлітків.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні сприймати:

- необхідність дотримання вимог гігієни дітей та підлітків.

Тема 18. Профілактична медицина в галузі охорони здоров'я дітей і підлітків

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- оцінювати фізичний розвиток дитини,
- надавати гігієнічні рекомендації щодо обладнання приміщень,
- надавати гігієнічні рекомендації щодо предметів дитячого вжитку.

Тема 7.2. Гігієна закладів охорони здоров'я

ЛЕКЦІЯ

Системи забудови лікарняних комплексів. Гігієнічні вимоги до земельної ділянки і планування території лікарні. Внутрішнє планування лікарні. Гігієнічні вимоги до лікарняного відділення, палатної секції та палати.

Гігієнічні вимоги до опалення, вентиляції та освітлення лікарняних приміщень. Нормативні показники мікроклімату, повітряного середовища, природного і штучного освітлення основних лікарняних приміщень. Санітарно-гігієнічний режим лікарні.

Гігієна праці медичного персоналу. Професійні шкідливості в діяльності медичних працівників та заходи щодо захисту від їх впливу.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- системи забудови лікарняних комплексів,
- гігієнічні вимоги до земельної ділянки і планування території лікарні,
- гігієнічні вимоги до лікарняного відділення, палатної секції та палати,
- гігієнічні вимоги до опалення, вентиляції та освітлення лікарняних приміщень, нормативні показники мікроклімату, повітряного середовища, природного і штучного освітлення основних лікарняних приміщень,
- гігієну праці медичного персоналу, професійні шкідливості в діяльності медичних працівників та заходи щодо захисту від їх впливу,
- особливості планування інфекційних відділень,
- особливості планування радіологічних відділень,
- особливості планування операційного блоку,
- внутрішнє планування пологового будинку, жіночої консультації, амбулаторно-поліклінічних установ, ФАПів,
- особливості збирання, видалення і знешкодження нечистот у закладах охорони здоров'я: інфекційних, хірургічних відділеннях, пологових будинках.

САМОСТІЙНА РОБОТА

- Основні типи закладів охорони здоров'я.
- Особливості планування інфекційних відділень.
- Особливості планування радіологічних відділень.
- Особливості планування операційного блоку.
- Внутрішнє планування пологового будинку, амбулаторно-поліклінічних установ, ФАПів.
- Особливості збирання, видалення і знешкодження нечистот у закладах охорони здоров'я: інфекційних, хірургічних відділеннях, пологових будинках.

Тема 19. Гігієна закладів охорони здоров'я

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- трактувати гігієнічні вимоги до земельних ділянок для розміщення закладів охорони здоров'я,
- розв'язувати ситуаційних задачі,
- інтерпретувати значення оптимального гігієнічного режиму для підвищення ефективності лікування пацієнтів, створення оптимальних умов праці персоналу,
- оцінювати внутрішнє планування лікарняного відділення,
- оцінювати гігієнічні вимоги до палатної секції, лікарняної палати,
- оцінювати основні параметри мікроклімату і надавати гігієнічну оцінку,
- оцінювати інсоляційний режим, надавати йому гігієнічну оцінку,
- оцінювати стан освітленості, надавати гігієнічну оцінку,
- оцінювати вентиляцію, надавати гігієнічну оцінку,
- оцінювати рівень шуму, надавати гігієнічну оцінку,
- оцінювати умови праці медичної сестри, акушерки.

Тема 20. Санітарно-гігієнічний режим закладів охорони здоров'я ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- відбирати проби повітря в палаті новонароджених, пологовому залі, інших приміщеннях седиментаційним методом для визначення бактеріального забруднення,
- досліджувати мікробне обсіменіння поверхонь, предметів у приміщеннях методом змивів,
- розв'язувати ситуаційні задачі,
- оцінювати умови праці медичної сестри, акушерки.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні сприймати:

- необхідність дотримання вимог особистої гігієни.

Тема 21. Оцінювання санітарно-гігієнічного режиму відділення за результатами санітарного обстеження, інструментальних і лабораторних досліджень

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- оцінювати внутрішнє планування лікарняного відділення,
- оцінювати гігієнічні вимоги до палатної секції, лікарняної палати,
- оцінювати основні параметри мікроклімату і надавати гігієнічну оцінку,
- оцінювати інсоляційний режим, надавати йому гігієнічну оцінку,
- оцінювати стан освітленості, надавати гігієнічну оцінку,
- оцінювати вентиляцію, надавати гігієнічну оцінку,
- оцінювати рівень шуму, надавати гігієнічну оцінку,
- інтерпретувати значення оптимального гігієнічного режиму для підвищення ефективності лікування пацієнтів, створення оптимальних умов праці персоналу,
- оцінювати умови праці медичної сестри, акушерки.

Тема 22. Особиста гігієна. Здоровий спосіб життя

САМОСТІЙНА РОБОТА

Організація пропаганди здорового способу життя. Гігієнічні основи здорового способу життя.

Особиста гігієна — основа здорового способу життя. Складові особистої гігієни. Гігієна тіла, догляд за шкірою і волоссям. Засоби догляду. Гігієнічний догляд за порожниною рота. Фізична культура та загартування. Шкідливі звички та профілактика їх. Фізіологічні основи відпочинку. Гігієна одягу та взуття.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- використовувати сучасні форми санітарно-освітньої роботи,
- складати тези санітарно-освітньої бесіди,
- складати тексти памяток, листівок,
- проводити санітарно-освітню бесіду,
- оформлювати санітарний бюлетень.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні сприймати:

- необхідність дотримання вимог особистої гігієни.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні готуватися:

- організовувати та проводити санітарно-освітню-роботу з різними категоріями населення, з пацієнтами та їх родинами з пропаганди здорового способу життя та охорони навколишнього середовища,
- інформувати населення про сучасні уявлення щодо причин виникнення різних захворювань.

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛКУ
з навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на II семестр

1. Предмет і завдання навчальної дисципліни основи екології та профілактичної медицини.
2. Закони гігієни.
3. Основні етапи в історії розвитку гігієни. Внесок українських вчених у розвиток гігієнічної науки і санітарної практики.
4. Повітряне середовище, хімічний склад, гігієнічне значення їх.
5. Повітряне середовище, фізичні властивості, гігієнічне значення їх.
6. Визначення понять: погода, клімат, мікроклімат, акліматизація.
7. Гігієнічне значення сонячної радіації.
8. Геліометеотропні реакції та їх профілактика.
9. Вплив атмосферних забруднень на навколишнє середовище, здоров'я та умови життя населення.
10. Санітарна охорона атмосферного повітря.
11. Види ґрунту. Роль ґрунту в поширенні інфекційних захворювань і гельмінтів серед населення.
12. Вплив хімічного складу ґрунту на здоров'я населення. Геохімічні ендемії.
13. Організація санітарного очищення населених місць від рідких відходів.
14. Організація санітарного очищення населених місць від твердих відходів.
15. Санітарна охорона ґрунту від забруднення.
16. Значення води (фізіологічне, гігієнічне, епідеміологічне, ендемічне). Зв'язок хімічного складу води з виникненням ендемічних хвороб.
17. Гігієнічні вимоги до якості питної води.
18. Гігієнічна характеристика джерел водопостачання.
19. Місцеве водопостачання. Гігієнічні вимоги до влаштування та утримання шахтного колодязя.
20. Централізоване водопостачання.
21. Методи очищення та знезараження води.
22. Зони санітарної охорони джерел водопостачання.
23. Гігієнічні принципи містобудування. Значення озеленення міст.
24. Гігієнічні вимоги до житла. Мікроклімат житлових приміщень.
25. Гігієнічні вимоги до природного освітлення житлових приміщень.
26. Гігієнічні вимоги до штучного освітлення житлових приміщень.
27. Гігієнічні вимоги до опалення житла.
28. Джерела та показники забруднення повітряного середовища житла.
29. Гігієнічні вимоги до вентиляції житлових приміщень.
30. Режими харчування.
31. Раціональне харчування, його принципи і значення для здоров'я людини.
32. Значення основних нутрієнтів у раціоні людини. Добова потреба в них різних груп населення.
33. Роль вітамінів у харчуванні.
34. Роль мінеральних речовин у харчуванні.
35. Гігієнічна характеристика продуктів тваринного та рослинного походження.
36. Захворювання, пов'язані із харчуванням.
37. Харчові отруєння, класифікація їх, причини виникнення, профілактика.
38. Гігієнічні вимоги до влаштування та утримання харчоблоку лікарні.
39. Організація харчування вагітних і породіль у пологовому будинку. Особиста гігієна працівників харчових об'єктів.
40. Основи фізіології праці. Вплив виробничого середовища на здоров'я і працездатність

людини.

41. Професійні шкідливості, їх класифікація.
42. Шум як виробнича і побутова шкідливість. Профілактика захворювань серед працівників, робота яких пов'язана з впливом шуму.
43. Вібрація як виробнича шкідливість. Профілактика захворювань під час роботи, яка пов'язана з впливом вібрації.
44. Пил як виробнича шкідливість. Профілактика пилової патології.
45. Професійні захворювання, їх класифікація, профілактика.
46. Особливості гігієни праці в сільськогосподарському виробництві.
47. Організація і методи захисту працюючих від впливу несприятливих чинників у промисловому й сільськогосподарському виробництві.
48. Гігієнічні вимоги до дитячих меблів та іграшок.
49. Санітарно-гігієнічні вимоги до планування, обладнання, санітарного утримання класів, спортивного залу, лабораторій та майстерень загальноосвітніх шкіл.
50. Гігієнічні вимоги до планування, обладнання, утримання комп'ютерного класу. Гігієнічні вимоги до режиму роботи з комп'ютером.
51. Режим дня та гігієна навчальної і позанавчальної діяльності в школі.
52. Гігієнічні вимоги до земельної ділянки і планування території лікарні.
53. Внутрішнє планування лікарняного відділення, палатної секції та палати.
54. Особливості планування інфекційних, радіологічних відділень, операційного блоку, пологового будинку.
55. Гігієнічні вимоги до опалення, вентиляції та освітлення основних приміщень лікарні.
56. Нормативні показники мікроклімату, повітряного середовища, природного і штучного освітлення основних приміщень лікарні.
57. Гігієна праці медичного персоналу. Професійні шкідливості в діяльності медичних працівників та заходи щодо захисту їх від негативного впливу.
58. Методи і засоби санітарно-освітньої роботи.
59. Особиста гігієна — основа здорового способу життя.
60. Значення раціонального режиму дня для збереження і зміцнення здоров'я.
61. Гігієна тіла, догляд за шкірою, волоссям, порожниною рота.
62. Фізична культура та загартування.
63. Гігієна одягу та взуття.

**8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
з навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на II семестр**

Оцінювання активності і знань здобувачів фахової передвищої освіти відбувається під час практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Усі види навчальної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти оцінюються за чотирибальною (національною) шкалою.

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильно і повно розкрито зміст матеріалу в обсязі програми, відповідь має чіткий, логічний та послідовний характер;
- повністю розкрито зміст понять, точно використано наукові терміни;
- відповідь насичена глибокими та розгорнутими судженнями;
- зроблено аргументовані висновки;
- здобувач фахової передвищої освіти демонструє творче застосування знань при перекладу запитання.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- майже повно розкрито основний зміст матеріалу, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу;
- надано правильне визначення понять і чітко використано наукові терміни;

- недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база, недостатньо мотивовані висновки;

- здобувач фахової передвищої освіти вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації;

- у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- зміст навчального матеріалу викладено неповно, фрагментарно, відповідь має недостатньо стійкий (здобувач фахової передвищої освіти відповідав невпевнено) та послідовний характер;

- допущено певні помилки й неточності у використанні наукової термінології та визначенні понять;

- відповідь має формальний та переважно репродуктивний характер, висновки не аргументовані та не охоплюють всього змісту викладеного матеріалу;

- у новій навчальній ситуації здобувач фахової передвищої освіти використовує лише окремі знання вивченого матеріалу;

- у відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- здобувач фахової передвищої освіти неспроможний відтворити зміст навчального матеріалу у певній послідовності, у відповіді окремі фрагменти знань перемежуються з розрізненими фактами та загальними фразами;

- допущено грубі помилки при визначенні понять та використанні термінології;

- викладений матеріал не узагальнено, висновки не сформульовано;

- наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінювання результатів практичної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо здобувач фахової передвищої освіти правильно та у повному обсязі виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо здобувач фахової передвищої освіти правильно виконує практичні завдання різного ступеню складності, але може допустити неточності, які не впливають на кінцевий результат.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо здобувачем вищої освіти порушена послідовність виконання алгоритму практичних навичок, однак кінцевої мети досягнуто.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо здобувачем вищої освіти порушена послідовність виконання алгоритму практичних навичок і кінцевого результату не досягнуто (допущені помилки завдають шкоди здоров'ю пацієнта).

Оцінювання тестових завдань

Оцінка «5» (відмінно) - 100 - 85 % правильних відповідей

Оцінка «4» (добре) - 84 - 70 % правильних відповідей

Оцінка «3» (задовільно) - 69 - 51% правильних відповідей

Оцінка «2» (незадовільно) - 50 % і менше правильних відповідей

Оцінювання презентацій

Оцінка «5» (відмінно) - тему розкрито повно, використані матеріали демонструють розуміння теми, матеріал викладений в логічній послідовності, з використанням міждисциплінарних зв'язків, грамотно, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, презентація не перевантажена слайдами (12-18 слайдів), кожен слайд має заголовок, слайди прості та доступні, інформація подана кількома лаконічними реченнями у вигляді

нумерованих або маркованих списків, раціонально використані графіки, малюнки, діаграми тощо. Здобувач фахової передвищої освіти чітко, впевнено та грамотно доповідає і викладає матеріал, відповідає на запитання, готовий до дискусії.

Оцінка «4» (добре) - тему розкрито частково, має місце порушення логічної послідовності, неповне використання міждисциплінарних зв'язків, допущені незначні граматичні помилки, недостатньо використані можливості комп'ютерної анімації, презентація перевантажена слайдами (або недостатньо слайдів для розкриття теми), на одному слайді багато дрібної інформації або суцільний текст, надвелика кількість фотографій чи інших зображень.

Оцінка «3» (задовільно) - наявні суттєві недоліки у виконанні презентації, тема розкрита частково, порушена логічна послідовність викладеного матеріалу, здобувач фахової передвищої освіти не завжди з розумінням підбирає матеріал, допущені помилки як в презентації, так і в доповіді. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів.

Оцінка «2» (незадовільно) - тема не розкрита, в роботі відсутні графіки, малюнки. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів. Здобувач фахової передвищої освіти не володіє матеріалом, не може відповісти на запитання.

Оцінювання розв'язування ситуаційної задачі

Оцінка «5» (відмінно) - здобувачем фахової передвищої освіти правильно самостійно, письмово, раціонально розв'язані типові, нетипові еколого-гігієнічні задачі, правильно зроблені усі розрахунки, інтерпретовані результати гігієнічних досліджень, обґрунтована відповідь, надані рекомендації

Оцінка «4» (добре) – здобувач фахової передвищої освіти знає потрібні формули, розв'язані задачі, користуючись алгоритмом, надані розрахунки не в повному обсязі, частково інтерпретовані результати гігієнічних досліджень, обґрунтована відповідь, допущені незначні помилки.

Оцінка «3» (задовільно) – здобувачем фахової передвищої освіти вирішені тільки типові ситуаційні задачі, скорочено записана умова задачі, розрахунки зроблені лише з готової формули, допущені значні помилки в розрахунках, частково інтерпретовані результати гігієнічних досліджень

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувачем фахової передвищої освіти не вирішені ситуаційні задачі, навіть при наявності готової формули, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки

Оцінювання проблемної ситуації

Оцінка «5» (відмінно) - здобувачем фахової передвищої освіти надана вірна обґрунтована відповідь

Оцінка «4» (добре) – здобувачем фахової передвищої освіти надана вірна, частково обґрунтована відповідь

Оцінка «3» (задовільно) – вірна відповідь на завдання формулюється за допомогою викладача чи інших здобувачів фахової передвищої освіти

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувачем фахової передвищої освіти не дана відповідь на завдання

Оцінювання рефератів:

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів:

- 1) обсяг виконаного матеріалу;

2) якість написання роботи.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться за роботу, яка має обсяг до 12 друкованих (рукописних) сторінок; проблема та актуальність, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; зроблено всі аналітичні розрахунки; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

Оцінка «4» (добре) ставиться за роботу, яка має обсяг 8 сторінок; тема викладена досить повно, але є певні недоліки у логічному викладанні та не всі розрахунки; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, коли обсяг роботи є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо тема нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінка «5» (відмінно) - здобувач фахової передвищої освіти надав повну, обґрунтовану відповідь на питання, використав всі рекомендовані джерела інформації, чітко відповідає на поставлені питання, дотримана етика посилань.

Оцінка «4» (добре) - здобувач фахової передвищої освіти надав достатню відповідь на питання, використав матеріали основних джерел інформації, надає відповіді на поставлені питання, допускає незначні помилки в обґрунтуванні, дотримана етика посилань.

Оцінка «3» (задовільно) - здобувач фахової передвищої освіти орієнтується в поняттях, частково розкрив питання, використані тільки матеріали підручника, відповідає на поставлені питання невпевнено, допускає фактичні помилки, дотримана етика посилань частково.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач фахової передвищої освіти не виконав роботу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки.

Засоби діагностики результатів навчання

- Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:
- диференційований залік;
 - контрольна робота;
 - опитування індивідуальне, групове або фронтальне;
 - усне або письмове опитування;
 - стандартизовані тести;
 - наскрізні та командні проєкти;
 - аналітичні звіти, реферати, есе;
 - демонстрація практичних навичок;
 - еколого-гігієнічні (ситуаційні) задачі;
 - розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
 - презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
 - презентації здобувачів фахової передвищої освіти та виступи на наукових заходах/конференціях;
 - завдання на тренажерах, реальних об'єктах тощо.

9. Список рекомендованої літератури: основна, допоміжна

Основна:

Основи екології та профілактична медицина Підручник./О-35 Д.О. Ластков, І. В. Сергета, О. В. Швидкий та ін.. — К.: ВСВ «Медицина» 2017.

Основи профілактична медицина Підручник./П.С. Бебешко, Ю.С. Скоробреха, О. П. Коріняк. — К.: ВСВ «Медицина» 2010.

Загальна гігієна з основами екології / За ред. І.І. Нікберга, І.В. Сергети, Л.І. Цимбалюка. — К.: Здоров'я, 2001.

Допоміжна:

Гігієна та епідеміологія в системі військово-медичної підготовки та медицини надзвичайних ситуацій Підручник / С. О. Бондарь, Т. М. Гут, Р. П. Гут. — К.: ВСВ «Медицина» 2018.

Загальна гігієна та екологія людини / За ред. В.Г. Бардова та І.В. Сергети. — Вінниця: Нова книга, 2002.

Загальна гігієна: посібник. для практичних занять / За ред. І.І. Даценко. — Львів: Світ, 2001.

Загальна гігієна з основами екології / За ред. проф. В.А. Кондратюка. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.

10. Інформаційні ресурси (Internet)

1. Вступ. Гігієна праці:

https://pidru4niki.com/81825/meditsina/gigiyena_nauka

<https://studfile.net/preview/2302693/page:2/>

<https://studfile.net/preview/5751601/page:4/>

<https://studfile.net/preview/5343019/page:2/>

2. Гігієна повітря:

– <http://ua.textreferat.com/referat-5353-1.html>

– https://lnu.edu.ua/life-safety/wp-content/uploads/2020/02/SG_PR-1_SR_2020.pdf

– https://pidru4niki.com/81832/meditsina/gigiyena_povitryanogo_seredovischa

– <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%80%D1%8F>

– <https://www.google.com/search?q=%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B0+%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%B0%D1%82%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE+%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%80%D1%8F&oq=%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B%D0%B0+%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F+>

– <https://ips.ligazakon.net/document/T012556?an=477912>

3. Гігієна води та водопостачання населених місць:

<http://ekologiammk.blogspot.com/2014/10/blog-post.html>

https://tdmuv.com/kafedra/internal/hihiena/classes_stud/uk/pharm/prov_pharm/ptn/%D0%93%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%B0%20%D1%83%20%D1%84%D0%B0%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97/3/03.%20%D0%93%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%86%D1%8C.htm

4. Гігієна житла :

http://ekologiammk.blogspot.com/2014/10/blog-post_16.html

https://subject.com.ua/textbook/work/6klas_2/29.html

5. Гігієна ґрунту.

http://ekologiammk.blogspot.com/2014/11/blog-post_80.html

<https://studfile.net/preview/1553372/page:4/>

6. Гігієна харчування: Аліментарні захворювання. Гігієна громадського харчування

<https://studfile.net/preview/5751603/page:11/>

– <https://osvita.ua/vnz/reports/biolog/23133/>

<https://osvita.ua/vnz/reports/biolog/26710/>https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%BD%D1%96_%D1%85%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%B8

https://pidru4niki.com/17440804/meditsina/fiziologichne_znachennya_gigiyenichna_otsinka_produktyv_tvarin_nogo_pohodzhennya

<http://1snau.ru/gigiyenichna-xarakteristika-produktiv-roslinnogo-poxodzhennya-ta-osnovnix-produktiv-pererobki-zmishanix-ta-inshix-virobiv-html/>

https://pidru4niki.com/10830622/meditsina/fiziologichne_znachennya_gigiyenichna_otsinka_produktyv_roslin_nogo_pohodzhennya

<http://www.odkl.if.ua/news/kharchov%D1%96-otru%D1%94nnya-simptomi-l%D1%96kuvannya-prof%D1%96laktika>

<http://pereyaslav-rda.gov.ua/news/2019/9799-kharchove-otruyennya-symptomy-ta-persha-dopomoha>

- <https://consumer-cv.gov.ua/blog/2017/05/04/harchovi-otruyennya-ta-yih-profilaktyka/>

7. Гігієна дітей і підлітків:

<https://studfile.net/preview/5602925/>

https://pidru4niki.com/81229/bzhd/ogiyenichni_vimogi_klasu_shkoli

8. Гігієна закладів охорони здоров'я:

http://ekologiammk.blogspot.com/2014/11/blog-post_21.html

<https://studfile.net/preview/5751601/page:3/>

https://tdmuv.com/kafedra/internal/hihiena/lectures_stud/uk/med/health/ptn/%D0%B3%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%B0/2/07.%20%D0%93%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%B0%20%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%B2.htm

9. Особиста гігієна:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0_%D0%B3%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%B0

<https://sunya.pmsd.org.ua/porady-simejnogo-likarya/osobysta-hihiena-zaporuka-vashoho-zdorov-ia/>

<http://pulyny.school.org.ua/news/10-52-24-08-04-2020/>

Інформаційний ресурс (інтернет)

1. https://pidru4niki.com/81825/meditsina/gigiyena_nauka

2. <https://studfile.net/preview/2302693/page:2/>

3. <https://studfile.net/preview/5751601/page:4/>

4. <https://studfile.net/preview/5343019/page:2/>

5. <http://ua.textreferat.com/referat-5353-1.html>

6. https://pidru4niki.com/81832/meditsina/gigiyena_povitryanogo_seredovischa

7. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%80%D1%8F>

8. <https://ips.ligazakon.net/document/T012556?an=477912>

9. <http://ekologiammk.blogspot.com/2014/10/blog-post.html>

10. https://tdmuv.com/kafedra/internal/hihiena/classes_stud/uk/pharm/prov_pharm/ptn/%D0%93%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%B0%20%D1%83%20%D1%84%D0%B0%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97/3/03.%20%D0%93%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%86%D1%8C.htm

11. http://ekologiammk.blogspot.com/2014/10/blog-post_16.html

12. https://subject.com.ua/textbook/work/6klas_2/29.html

13. http://ekologiammk.blogspot.com/2014/11/blog-post_80.html

14. <https://studfile.net/preview/1553372/page:4/>

15. <https://osvita.ua/vnz/reports/biolog/23133/>

16. <https://osvita.ua/vnz/reports/biolog/26710/>

17. https://pidru4niki.com/17440804/meditsina/fiziologichne_znachennya_gigiyenichna_otsinka_produktyv_tvarin_nogo_pohodzhennya

18. <http://1snau.ru/gigiyenichna-xarakteristika-produktiv-roslinnogo-poxodzhennya-ta-osnovnix-produktiv-pererobki-zmishanix-ta-inshix-virobiv-html/>

19. https://pidru4niki.com/10830622/meditsina/fiziologichne_znachennya_gigiyenichna_otsinka_produktyv_roslin_nogo_pohodzhennya

20. <http://www.odkl.if.ua/news/kharchov%D1%96-otru%D1%94nnya-simptomi-l%D1%96kuvannya-prof%D1%96laktika>

21. <http://pereyaslav-rda.gov.ua/news/2019/9799-kharchove-otruyennya-symptomy-ta-persha-dopomoha>
22. <https://consumer-cv.gov.ua/blog/2017/05/04/harchovi-otruyennya-ta-yih-profilaktyka/>
23. <https://studfile.net/preview/5602925/>
24. https://pidru4niki.com/81229/bzhd/ogiyenichni_vimogi_klasu_shkoli
25. http://ekologiammk.blogspot.com/2014/11/blog-post_21.html
26. <https://studfile.net/preview/5751601/page:3/>
27. https://tdmuv.com/kafedra/internal/hihiena/lectures_stud/uk/med/health/ptn/%D0%B3%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%B0/2/07.%20%D0%93%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%B0%20%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%B2.htm
28. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0_%D0%B3%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%B0
29. <https://sunnyva.pmsd.org.ua/porady-simejnogo-likarya/osobysta-hihiena-zaporuka-vashoho-zdorov-ia/>
30. <http://pulyny.school.org.ua/news/10-52-24-08-04-2020/>

11. Методичне забезпечення
з навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на II семестр

Для проведення лекційних та практичних, лабораторних занять використовується аудиторія № 41 головного корпусу.

1. Робочі столи – 14.
2. Стільці – 32.
3. Методичний куточок «Загальна гігієна» з методичними рекомендаціями.
4. Стенди – 6.

Матеріально-технічне забезпечення: персональний комп'ютер викладача.

Перелік законодавчих, директивних і нормативних документів, що використовуються при проведенні занять з навчальної дисципліни «Основи екології та профілактичної медицини»:

1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» № 2801-ХІІ зі змінами.
2. Постанова КМУ «Про затвердження переліку професійних захворювань» № 1662 від 08.11.2000 р.
3. ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації».
4. ДСН 3.3.6.042-99 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень».
5. ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку».
6. ДСП 8.8.1.2.001-98 «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві».
7. Наказ МОЗ України «Про затвердження «Переліку важких робіт і робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх» № 46 від 31.03.94 р.
8. Закон України Про внесення змін до Закону України «Про охорону атмосферного повітря» від 21.06.2001 № 2556-ІІІ.
9. Закон України «Про охорону праці» №2694-ХІІ від 14.10.92 р. зі змінами.
10. Наказ МОЗ України «Про поліпшення діяльності органів і закладів охорони здоров'я з питань формування здорового способу життя, гігієнічного виховання населення» № 1 від 05.01.99 р. із змінами.
11. Наказ МОЗ України «Про затвердження «Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій» № 246 від 21.05.2007 р. із змінами.
12. Наказ МОЗ України «Щодо організації проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв і організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекційних хвороб» № 280 від 23.07.2002 р. із змінами.
13. ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до питної води, призначеної до споживання людиною».
14. ДСанПіН 2.2.4.-005-98 «Фторування води на водопроводах централізованого господарсько-питного водопостачання».
15. ДСП 2.2.4.-003-98 «Гігієнічна оцінка водоочисних пристроїв, призначених для застосування у практиці питного водопостачання».
16. ДБН В.2.5.-28-2018 «Природне і штучне освітлення».
17. ДСанПіН 5.5.5.23-99 «Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання і організація режиму діяльності дитячих оздоровчих закладів», затверджені Постановою Головного державного санітарного лікаря України № 23 від 26.04.99 р.

18. Державні санітарні норми і правила «Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей» № 13 від 18.01.2007 р.
19. ДВН В 2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів», затверджені Наказом Держкоммістобудування України № 117 від 27.06.96 р.
20. Про затвердження «Державних санітарних правил і норм «Папір і картон на основі макулатури, призначені для пакування сухих харчових продуктів. Гігієнічні вимоги, критерії оцінки якості і безпечності, методи визначення» № 746 від 13.11.2006 р
21. ДБН В.2.2-10-2022 «Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я».
22. «Інструкція з організації та проведення комплексу профілактичних заходів щодо виникнення внутрішньо лікарняних інфекцій в акушерських стаціонарах», затверджена наказом МОЗ України № 234 від 10.05.2007 р..
23. ДСанПіН 5.5.5.23-99 «Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання і організації режиму діяльності дитячих оздоровчих закладів», затверджені Постановою Головного державного санітарного лікаря України № 23 від 26.04.99 р.
24. Наказ МОЗ України № 1602 від 06.09.2022 «Про затвердження змін до Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами».
25. Наказ МОЗ України № 1804 від 29.10.2018 «Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту».
26. Наказ МОЗ України № 1614 від 03.08.2021 «Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/закладах надання соціальних послуг/соціального захисту населення».

Навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни:

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи екології та профілактичної медицини».
2. Підручники (список рекомендованої літератури).
3. Комп'ютерні презентації відповідно робочої програми.
4. Методичні рекомендації до позааудиторної самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.
5. Методичні розробки лекційних занять.
6. Методичні розробки практичних, лабораторних занять.
7. Індивідуальні завдання.
8. Інструкції для проведення практичних, лабораторних занять.
9. Конспекти лекцій.